

ยาฆ่าแมลงในส้มสายน้ำผึ้ง

ส้ม ผลไม้สีสวย รสชาติดี มีกลิ่นหอม อุดมด้วยวิตามินที่มีประโยชน์ต่อร่างกายหลากหลายชนิด แถมยังมีใยอาหารช่วยเรื่องระบบขับถ่าย ส้มที่คนไทยนิยมทานนั้นมีหลายสายพันธุ์ พันธุ์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันคือ พันธุ์สายน้ำผึ้ง อาจเพราะมีรสชาติที่ดีกว่า หรือถูกปากคนไทยกว่าสายพันธุ์อื่นๆ ทั้งมีเนื้อแน่น สีส้มสวยงาม น้ำเยอะ รสหวานอมเปรี้ยว ปอกเปลือกง่าย ส้มสายน้ำผึ้งมีพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ภาคเหนือ ปัจจุบันเริ่มกระจายพื้นที่เพาะปลูกมายังภาคอื่นๆ ทั่วประเทศ หลายท่านอาจเคยได้ยินข่าว ในช่วงปี 2560 จากการสุ่มสำรวจตลาดค้าส่งในไทยพบว่า ส้ม เป็นผลไม้ที่ตรวจพบสารพิษตกค้าง มากถึง 9 ชนิด ที่เกษตรกรมีการใช้ยาฆ่าแมลงเป็นเพราะในช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโตของผลส้ม จะมีแมลงมารบกวนไม่ได้ หากผลส้มมีตำหนิจะส่งผลกระทบต่อราคาขาย ฉะนั้น หากเกษตรกรมีการใช้ยาฆ่าแมลงจะต้องมีความรู้ และความระมัดระวังในการใช้ ไม่เช่นนั้นอาจเป็นพิษต่อร่างกายของทั้งผู้ปลูกและผู้ทาน ทั้งพิษเฉียบพลันและเรื้อรัง ยาฆ่าแมลงกลุ่มที่นิยมใช้ในระหว่างการเพาะปลูกส้มได้แก่ กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต สารกลุ่มนี้หากได้รับเข้าสู่ร่างกายปริมาณมากๆ จะทำให้มีอาการทางสมอง ระบบประสาทส่วนกลาง ผิดปกติ อาการที่พบเช่น ปวดศีรษะ งง ซึม กระสับกระส่าย ถ้าอาการมาก อาจชักและหมดสติ อาการพิษเรื้อรัง จะทำให้เกิดอาการทางระบบประสาท เดินโซเซ เสียความรู้สึก กล้ามเนื้ออ่อนเพลีย ชนิดที่มีพิษร้ายแรง ได้แก่ โมโนโครโทฟอส พาราไธออน-เมทิล เมฆามิโดฟอส ไดโครโทฟอส ส่วนชนิดที่มีพิษปานกลาง ได้แก่ คลอร์ไพริฟอส ไดเมทโฮเอท มาลาไธออน

วันนี้สถาบันอาหาร ได้สุ่มเก็บตัวอย่างส้มสายน้ำผึ้งสดในท้องตลาดจำนวน 5 ตัวอย่างจาก 5 ย่านการค้า ในเขตกรุงเทพฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์ยาฆ่าแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตตกค้าง จำนวน 32 ชนิด ผลที่ได้คือ พบยาฆ่าแมลงตกค้างในส้มสายน้ำผึ้งจำนวน 4 ตัวอย่าง และมี 1 ตัวอย่าง ที่พบสารโพธิ์โนฟอส ตกค้างเกินค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขไทย ที่กำหนดให้ผลไม้ไม้ตระกูลส้ม พบสารโพธิ์โนฟอสตกค้างได้ไม่เกิน 0.1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม เห็นอย่างนี้แล้ว ขอแนะนำให้ก่อนทานนำส้มมาล้างด้วยการแช่น้ำ โดยนำมาใส่ในตะกร้าเปิดน้ำสะอาดไหลผ่านความแรงพอประมาณ ระหว่างล้างให้ใช้มีดขูดไปมาบนผิวส้ม นานประมาณ 2 นาที เพื่อการทานส้มอย่างปลอดภัย และสบายใจ

ผลวิเคราะห์ยาฆ่าแมลงในส้มสายน้ำผึ้ง

ตัวอย่างที่สุ่มตรวจ	ปริมาณยาฆ่าแมลงตกค้าง (มิลลิกรัม/ กิโลกรัม)
ส้มสายน้ำผึ้ง ร้าน 1 ย่านลาดยาว	ไม่พบ
ส้มสายน้ำผึ้ง ร้าน 2 ย่านจตุจักร	คลอร์ไพริฟอส-เอทิล 0.13, อีไธออน 0.51, มาลาไธออน 0.02
ส้มสายน้ำผึ้ง ร้าน 3 ย่านจตุจักร	คลอร์ไพริฟอส-เอทิล น้อยกว่า 0.01, อีไธออน 0.14, โพธิ์โนฟอส 0.11
ส้มสายน้ำผึ้ง ร้าน 4 ย่านสามย่าน	อีไธออน 2.46
ส้มสายน้ำผึ้ง ร้าน 5 ย่านเสาชิงช้า	คลอร์ไพริฟอส-เอทิล 0.03, ไดแอซินอน 0.07, อีไธออน 0.74

วันที่วิเคราะห์ 11-17 ก.ย. 2561 วิธีวิเคราะห์ In-house method T9140 based on CDFA-MRS, Method State of California, CA, USA, SOP (2002) ศูนย์วิจัยและประเมินความเสี่ยงด้านอาหารปลอดภัย สถาบันอาหาร กระทรวงอุตสาหกรรม โทร. 02 422 8688 หรือ <http://www.nfi.or.th/foodsafety/>